

موسیقی آیینی قوم ترکمن

موسی جرجانی

سوره مهر، ۱۳۸۴

سی سال (از ۱۳۵۲ تاکنون) و به ویژه در باب موسیقی هم جوار با مذهب و به طور کلی ادیان و موسیقی اشاره می‌کند. وی با ذکر علاقه‌ی ژرف اهل سنت به اهل بیت (ع)، معتقد است که اهل سنت در گذشته چقدر خوب، به جا و درست، از موسیقی در جهت تبلیغ رفتار علوی در جوامع خود و زنده نگه داشتن حقیقت مظلومیت‌های اهل بیت عصمت و طهارت (ع) بهره جسته‌اند. هم‌چنین کتاب‌های موسیقایی روایتی نیز نوشته‌اند از جمله باب روشن، شهر عجایب، شرح دلاوری‌های مولا علی (ع)، زندگانی امام حسین (ع)، زندگانی حسنین (ع)، ذبح اسماعیل و...

وی حاصل پژوهش‌های چندین و چندساله خود را همراه با موسی جرجانی کتاب‌هایی چون سیری بر جایگاه اهل بیت (ع) در موسیقی آیینی ایران، قوم ترکمن جلد اول برمی‌شمارد. و هم‌چنین نوید می‌دهد که کتاب روایت موسیقایی زندگانی امام حسین (ع) نیز پس از این کتاب در همین سلسله انتشارات به چاپ خواهد رسید.

موسی جرجانی با ذکر اینکه پژوهش حاضر در دو فصل و پنج بخش ارائه می‌شود و به سیری بر جایگاه اهل بیت (ع) در فرهنگ شفاهی و موسیقی آیینی قوم ترکمن و معرفی هنرمندان موسیقی آیینی ترکمن‌های استان گلستان می‌پردازد، آن را حاصل تلاش خود و آقای جاوید در یافتن ریشه‌های وحدت در بین برادران شیعه و سنی می‌داند. وی یافتن این ریشه‌ها را در شرایط کنونی جامعه بسیار مفید و ارزشمند می‌داند که در حل بسیاری از مشکلات کنونی جامعه و جلوگیری از بروز اختلافات جدید و کاستن از اختلافات دینی بین شیعه و سنی تأثیرگذار خواهد بود.

«هرگز نباید گمان برد که تربیت یک هنرمند کاری است سهل، ساده و آسان، چون کسی که هنرنمایی می‌کند، دو چهره از صدق را به نمایش می‌گذارد، صداقت درون و صداقت رودررو شدن. به همین سبب هنرمند همواره در جامعه مورد ارج و قرب قرار می‌گیرد. هدف این پژوهش که طی یک سال مداوم صورت گرفته ارج نهادن به یافته‌های ریشه‌های وحدت بین برادران شیعه و سنی است و زحمات هنرمندانی که سال‌ها در باب موسیقی ترکمن فعالیت داشته و دارند و آنچه امروزه به نام موسیقی ترکمن می‌شناسیم حاصل دلسوزی و پشتکار بی‌دریغ و ارائه‌ی صداقتشان به جامعه است.»

نام مبارک اهل بیت (ع) در موسیقی‌های محلی و نواحی ایران به تواتر برده شده و می‌شود، امری که بررسی نقش این اذکار را در هم پیوندی درونی مردم مناطق ایران از طریق موسیقی و میراث فرهنگ صوتی، بر محققان ضروری می‌سازد.

اثر حاضر با نگاهی ساده بر جایگاه اهل بیت (ع) در یکی از فرهنگ‌های منطقه‌ای ایران، حوزه‌ی موسیقی آیینی قوم ترکمن پرداخته است. کتاب در دو فصل به ارائه‌ی این مباحث پرداخته است.

– جایگاه اهل بیت (ع) در فرهنگ شفاهی و هنرهای آیینی ترکمن، مراسم آیینی، جایگاه اهل بیت (ع) در ادبیات مکتوب قوم ترکمن

– هنر و هنرمندان موسیقی آیینی ترکمن‌های استان گلستان، شناسه‌ی هنرمندان موسیقی آیینی هوشنگ جاوید که این اثر با همکاری وی به سرانجام رسیده است در پیش‌گفتار کتاب به تلاش‌های پژوهشی خود در زمینه‌ی فرهنگ مردم ایران در طی